

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hviſs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

XI. An Deus sit liberi arbitrij?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

IV. Ad deuitanda tamen peccata semper omnibus, & vbiq; adest auxili-um sufficiens, mediate vel immediatè. Vnde S. Leo ferm. 16. de Paf. Dom. *Iu-ſte inſtat præcepto, qui præcurrit auxilio.* Plu-
ra in *Lutherocal. p. 4. q. 31.*

QVÆSTIO X.

*An vlla in nobis ſit cauſa Præde-
ſtinationis?*

HÆRESIARCH. PELAGIANI, teſte S. Aug. l. 2. ad *Benifacium, c. 8.* & S. Proſpero l. contra *Collat. c. 6.* ſingebant;

1. Gratiam ſecundum merita noſtra dari, id eſt, ſe-
cundum quodlibet opus bonum. Gratiam verò eam
omnibus ex æquo offerri: in arbitrij autem poteſtate
eſſe oblatam acceptare, aut reſpuere. Sicque adſcri-
bendam ſalutem partim Offerenti Deo, partim Reci-
pienti homini.

2. Deum, prout præuidit homines gratiã receptã
bene, maleue uſuros; ita eos deſtinãſſe ad maiorem
ſeu Gratia gradum, & gloriam: ſeu gratiaẽ ſubtrac-
tionem & damnationem.

ORIGENES ſinxit Omnium hominum animas
ſimul in cœlo creatas, has peccaſſe, illas non: ſicque
fortitas corpora Deum iuxta merita deſtinãſſe vitã,
aut mortũ: Sub iudicium extremum tamen & Repro-
bos ſaluandos fore: quin & cacodæmonas. Virosque
damnauit Eccleſia.

CALVINIſTÆ aſſerunt, ſolam *Eudoxian* De-
um mouiſſe ad Electos eligendos: deoque Ab-
ſolutam Voluntatem Dei ſolam eſſe cauſam im-
pellentem Electionis: tum & Reprobationis:
Non fidem, vel quodlibet opus.

Sic directe aduerſantur Pelagianis bene; ſed
intelligunt malè.

SVADENT Pelagiani iſtis. 1. Mat. 20. *Voca o-
perarios, & redde ijs Mercedem.* Mat. 25. *Venite bene-
dicti. & c. eſuriui. & c.* Ita promerenda eſt ſalus de-
ſtinata.

2. Mat. 25. *Vni dedit quinq; talenta: & c. vnicui-
que ſecundum propriam virtutem:* Ergo vt gratia da-
tur, ſic fit & prædeſtinatio ſecundum cuiusque
virtutem.

3. Ratio. Electio prærequirit diſparitatem.

in eligendis: at hæc eſt ex operibus: ergo.

4. Deus prior eſt ad miſerendum, quam
puniendum: cur ergo non aut plures, aut o-
mnes prædeſtinat?

Ideo ſc. quia prædeſtinatio pendet ex libero
arbitrio noſtro: quod opponit impedimentum.

PAPISTA. Prædeſtinationis cau-
ſa nulla eſt in nobis: ſola, & tota in Deo
eſt, ita volente.

Poteſt autem prædeſtinatio dupli-
citer conſiderari:

1. *In ſe*: Et ſic nihil eſt cauſæ in præ-
deſtinato; ſed in ſolius prædeſtinanti
voluntate, quæ à nulla cauſa penderet
ſtat omne.

2. *Quoad Effectus*: & ſic eſt aliquid cau-
ſæ in prædeſtinato.

DICO AD I. Bona opera præuiſa
ſunt cauſa, viã Executionis noſtræ: ſed
via Intentionis diuinæ, non ſunt.

Neque voluntas finis in eludit volun-
tatem mediatorum. Vnde ſoluitur protu-
tum hoc: *Si ſum prædeſtinatus, ſaluabor, quo-
modo unque viæ ero.*

AD II. Talentum ſignificat gratiam
quæ datur cuique ſecundum ſuam diſ-
poſitionem mouente Sp. Sancto ſan-
ctam; non vi liberi arbitrij.

Vel talentum eſt gratia gratis data ad
cuiusque modulum naturalem.

AD III. Electio ipſa facit diſparita-
tem inter eligendos.

AD IV. Sicut non datur cauſa ex
parte noſtra, cur Deus hos prædeſti-
net, & non illos: ita nec, cur non omnes
prædeſtinari. Deinde ait S. Thomas
in bonis maioribus pauciores ſunt, qui
aſſequuntur finem.

QVÆSTIO XI.

An DEVS ſit liberi arbitrij?

HÆRESIARCH. PHILOSOPHI, vt Aristoteles, docuerunt Deum ex necessitate agere. Abailardus, teste Tho. V. Vald. l. 1. doct. fidei. c. 10. docuit Deum non posse facere, nisi quæ facit. Sic & WICLEFVS.

LVTHERANI & CALVINIANI sentiunt idē: Vide in *Luthero-cal. p. 4. q. 38.*

PAPISTA, Natura dictauit Philosophis hominem liberi esse arbitrij; quāto magis Deum; cuius ad imaginem creatus est homo? Nullam vero incumbere Deo necessitatem obiectiue ab re vlla creata; nisi absolute ab se ipso; vt cuius Velle est Esse Dei; ac proinde necessarium; asserunt S. Patres: vt S. Ambr. l. 2. de fide, c. 3. *Hæc operatur vnus idēq; spiritus S. diuidens singulis prout vult, i. pro libero voluntatis arb. non pro necessitatis obsequio.* S. Greg. Nyss. l. de Fato. c. vlt. *Voluntatem Dei seruire necessitati, non fas est dicere. Etenim necessitatis est Conditor.* Infra: *Omnipotens neque natura necessitate, neque legis præscripto operatur: sed sunt illi omnia contingentia, etiam necessaria.*

RATIO S. Hieron. Chryl. Theoph. Quia Multa Deus operatur præter ordinem naturæ, vt miracula: at si operaretur ex necessitate naturæ, semper eodem modo operaretur: ergo libere operatur, Vide *Luthero-cal. p. 4. q. 38.*

QVÆSTIO XII.

An homo sit lib. arb. in operibus naturalibus ac ciuilibus?

HÆRESIARCHÆ cū plures id negarunt, & anathematizati sunt. Vt Simon Magus, teste S. Clem. l. *Recognit.* Bardesanes sub annum 170. ait Aug. l. de har. c. 35. Mahomet annis 100. post, teste S. Hier. in præfat. dialog. contra Pelag. Priscillianus sub annum 390. ait Aug. ibid. Istos damnante S. Leone epist. 91. & Conc. Braacaracensi. Abailardus sub annum 1100. VViclefus.

LVTHERVS & Melanchthon principio item negarunt: postea cantatâ palinodia affirmarunt.

CALVINVS verò eam sequaculis pernegat. Vide in *Luthero-ca. p. 4. q. 40.*

PAPISTA. Homo in cunctis naturalibus ac ciuilibus negotiis est purè liberi arbitrij absque omni & Coactione & Necessitate interiore ab natura, seu Deo, geniove alio. Docent id Scripturæ multiplices in meo *Antichristop. 4. q. 23.* Item Traditio continua, & damnatio hæreticorum. Item S. Patres. Vnde S. Hier. vbi supra: *Manichæorum est hominum damnare naturam, & liberum auferre arbitrium.* S. Iren. l. 4. c. 72. *Si non in nobis esset, facere hæc, aut non facere; quam causam habebat Apostolus, & Dominus consilium dare, quæ facere, à quibus abstinere oporteat.* Clem. Alex. l. 1. Strom. *Sed nec laudes, nec vituperationes, nec honores, nec supplicia iusta essent, si anima non habeat liberam potestatem.* &c. Vide *Bell. l. 4. c. 9. & Rationes, c. 10.*

QVÆSTIO XIII.

An possit solis natura viribus cognosci verum: Morale, & Bonum Morale agi?

I. HÆRESIARCH. PELAGIANI, sub annum 416. dicebant rectè, Legem Dei, in Veteri ac Nouo Test. scriptam esse Donum Dei: at affingebant, seruati eam solis naturæ viribus posse, eam auxilio Dei Generali.

CALVINISTÆ prorsus affirmant idem. Vide in *Luthero-ca. p. 4. q. 42.*

PAPISTA. Aliquod verum Morale potest cognosci naturaliter solum cum auxilio Generali: At veritates plures, grauiores, aut omnes requirunt Speciale.

Vnde Concil. Mileuitanum anno eodem damnans Pelagianos ait can. 4.

Gg. 3;

Do--